

Rein Kukk
Riigimetsa Majandamise Keskus
rein.kukk@rmk.ee

23.04.2025 nr 13-2/25/8315

Teavitus kanakulli ja valgeselg-kirjurähni elupaigast ja tähelepanu juhtimine

Austatud Rein Kukk

Esitasite Keskkonnaametile metsateatised, millega kavandasite raieid riigimetsamaal Valga maakonnas. Keskkonnaamet on raied registreerinud metsaressursi arvestuse riiklikus registris (Tabel 1 ja 2).

Keskkonnaamet annab teada, et 24.09.2024-01.04.2025 on Eesti looduse infosüsteemi (EELIS) kantud uued kanakulli ja valgeselg-kirjurähni elupaigad. Muudatuse järgselt jäävad järgnevalt loetletud metsateatised II kategooria kaitsealuste linnuliikide kanakull (tabel 1) ja valgeselg-kirjurähn (tabel 2) elupaikadesse. Elupaikade täpsed piirid on tuvastatavad EELIS-es. Raied on registreeritud enne kanakulli ja valgeselg-kirjurähni elupaikade EELIS-esse kandmist.

Tabel 1. Kanakulli elupaigas registreeritud raied

Metsateatis nr	Katastritunnus	Kvartal	Eraldise nr	Tööliik	Pindala
50001027417	20301:001:1071	VL226	7	SR	3,25
50001027416	20301:001:1071	VL226	6	SR	3,57
50001027452	20301:001:1071	VL230	1	SR	0,59
50001027459	20301:001:1071	VL231	2	SR	1,29
50001027458	20301:001:1071	VL230	19	SR	0,54
50001027457	20301:001:1071	VL230	14	SR	0,36
50001027456	20301:001:1071	VL230	12	SR	4,31
50001027455	20301:001:1071	VL230	7	SR	0,67
50001027454	20301:001:1071	VL230	6	SR	0,53
50001027453	20301:001:1071	VL230	4	SR	0,6
50001027421	20301:001:1071	VL230	2	SR	0,35
50001027380	20301:001:1071	VL234	1	SR	0,65
50001027369	20301:001:1071	VL234	2	SR	0,54
50000705397	20301:002:0731	PA003	15	LR	0,93
50001089421	20301:003:0411	PA068	1	HR	0,53
50001089392	20301:003:0411	PA063	2	HR	2,87
50001089391	20301:003:0411	PA057	18	HR	2,62
50001089390	20301:003:0411	PA057	17	HR	0,68
50001084606	61301:002:0972	PA116	17	LR	0,52
50001015271	61301:002:0972	PA110	24	HR	2,54
50001074330	58201:002:2320	OP021	44	SR	0,29

50001052384	58201:002:2320	OP021	45	LR	1,39
-------------	----------------	-------	----	----	------

Kanakull on pesitsusaegse häirimise suhtes kõige tundlikum pesitsemiseks valmistumise, munemise, haudumise ja väikeste pesapoegade ajal, mil häirimine võib kergesti põhjustada pesitsuse ebaõnnestumist. Ehkki igasugune inimese viibimine pesa läheduses tundlikul perioodil võib kanakulli häirida, on peamiseks häirefaktoriks siiski pesitsusaegsed raietööd. Vastavalt kanakulli kaitse tegevuskavale algab kanakulli pesitsusaeg märtsis ning kestab juuli lõpuni. Pesitsusaegse häirimise vältimiseks tuleb metsa majandada ja muid mürarohkeid töid teha väljaspool kanakulli pesitsusperioodi.

Seoses eeltooduga juhib Keskkonnaamet tähelepanu, et kuna kaitsealuse liigi elupaigas toimuv raie häirib liiki pesitsusajal oluliselt ja võib põhjustada pesitsuse ebaõnnestumist, **on raietööd keelatud kanakulli elupaigas pesitsusperioodil 1. märtsist kuni 31. juulini.**

Keskkonnaamet soovib kuni 100 m kaugusel pesapuust mitte raiuda või teha valikraiet. Uuendusraietel jätta säilikpuudena üksikuid suure võraga puid vähemalt 15% raie-eelsest puidutagavarast (ca 35 tm), gruppidega, jätta alles surnud puid ja säilitada metsa eririndelisis. Antud soovitused lähtuvad kanakulli elupaiganõudlusest, mille kohta saate täpsemat teavet kanakulli kaitse tegevuskavast¹.

Tabel 2. Valgeselg-kirjurähni elupaigas registreeritud raied

Metsateatis nr	Katastritunnus	Kvartal	Eraldise nr	Tööliik	Pindala
50000705397	20301:002:0731	PA003	15	LR	0,93
50001012529	20801:001:0481	VL282	33	HR	0,79
50001012525	20801:001:0481	VL282	31	HR	1,05
50001012514	20801:001:0481	VL282	2	HR	1,07
50001012515	20801:001:0481	VL282	3	HR	2,57
50001012518	20801:001:0481	VL282	16	HR	1,63

Valgeselg kirjurähn on meil vähelevinud rähniliik, kes asustab peamiselt vanemaid metsi. Elupaigavalikul on talle tähtsaim piisava hulga seisvate surnud lehtpuude olemasolu, milles elavad putukad ja nende vastsed on valgeselg-kirjurähni peatoiduks. Pesitsustegevus algab märtsis, pesaehitus aprilli lõpust või isegi mai kuu teisest poolest alates. Pesakoobas raiutakse pehkinud lehtpuusse, kus on tavaliselt neli–viis lumivalget muna. Pärast 14–16 päeva pikkust haudeperioodi kooruvad tibusid, kes juunis teevad esimesi tutvumisretki kodumetsas. Pesitsuse ja poegade kasvatamise periood jääb seega ajavahemikku 1. märtsist kuni 30. juunini. Liigi ohuteguriteks peetakse mh surnud seisva ja lamapuidu eemaldamist raiete käigus ning pesitsusaegset häirimist.

Seoses eeltooduga juhib Keskkonnaamet tähelepanu, et kuna kaitsealuse liigi elupaigas toimuv raie häirib liiki pesitsusajal oluliselt ja võib põhjustada pesitsuse ebaõnnestumist, **on raietööd keelatud valgeselg-kirjurähni elupaigas pesitsusperioodil 1. märtsist kuni 30. juunini.**

Keskkonnaamet soovib liigi elupaiganõudlusest lähtuvalt lageraiel jätta alale säilikipuid grupiti vähemalt 30–40 tm/ha (sh üle 10 cm läbimõõduga surnud lehtpuid 10–20 tm/ha), lageraielangi suurus võiks soovitatavalt olla mitte üle 0,5 ha.

¹ Keskkonnaameti 02.03.2022 korraldusega nr 1-3/22/70 kinnitatud „Kanakulli (*Accipiter gentilis*) kaitse tegevuskava” on kättesaadav aadressil: <https://pilv.envir.ee/index.php/s/7i5MKGRrkTqXK6r?dir=undefined&path=%2FLoomad%2FLinnud&openfile=3661>

Looduskaitseaduse § 55 lõike 6¹ kohaselt on keelatud kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmine ja tahtlik häirimine paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Tiina Jüris
juhtivspetsialist
metsaosakond

Diana Babina 5629 6797
diana.babina@keskkonnaamet.ee